

UČEŠĆE ŽRTAVA PRED SPECIJALIZOVANIM VEĆIMA KOSOVA

*U krivičnom postupku pred Specijalizovanim većima Kosova (SVK) žrtve imaju lični interes i pravo da budu **obaveštene**, da im se prizna status žrtve, te da dobiju naknadu štete.*

Kako bi se ta prava i interesi ostvarili u praksi, žrtvama može biti omogućeno da učestvuju u postupku pred Specijalizovanim većima Kosova. Učestvuje se posredstvom zastupnika.

KO JE ŽRTVA?

Fizičko lice, koje smatra da je lično pretrpelo fizičku, materijalnu ili duševnu štetu kao **neposrednu posledicu krivičnog dela koje se navodi u optužnici** koju je potvrdio sudija za prethodni postupak, može da podnese zahtev da bude prihvaćeno kao žrtva koja učestvuje u postupku. Da bi se kvalifikovao kao žrtva pred Specijalizovanim većima Kosova, podnosilac zahteva mora da podnese dovoljno dokaza o šteti koju je pretrpeo kao direktnu posledicu krivičnog dela iz optužnice. Sudski panel odlučuje o zahtevu.

KAKO, GDE I KADA PODNETI ZAHTEV?

Žrtve mogu da se **prijave** za učešće tek **nakon objavljivanja potvrđene optužnice**. Lica kojima je naneta šteta krivičnim delom obuhvaćenim optužnicom mogu da odluče da podnesu prijavu i steknu svojstvo žrtve koja učestvuje u postupku.

Nakon što je prva optužnica stavljena na uvid javnosti, Služba za učešće žrtava u sastavu Sekretarijata obezbedila je prijavne obrasce. Detaljne informacije o uslovima koje treba ispuniti za sticanje statusa žrtve koja učestvuje u postupku kao i o načinu podnošenja zahteva mogu se pronaći na internet stranici Specijalizovanih veća: <https://www.scp-ks.org/sr/specijalizovana-veca/zrtve>.

Prijave se moraju dostaviti Službi za učešće žrtava dovoljno vremena pre početka suđenja.

Služba za učešće žrtava tretiraće kao **poverljive sve prijave žrtava** kao i komunikaciju sa potencijalnim žrtvama i licima koja im pomažu.

KONTAKT

KAKO ŽRTVE MOGU DA UČESTVUJU?

Žrtve prihvaćene da učestvuju u postupku formiraju, prema odluci sudskog panela, **jednu ili više grupa**. Prilikom odlučivanja o prihvatanju žrtava i modalitetima njihovog učešća, sudije moraju da se postaraju da to ne utiče na pravičnost i ekspeditivnost postupka u celini.

Sekretar dodeljuje zastupnika grupi žrtava. Prilikom donošenja odluke o dodeli zastupnika žrtava, uzimaju se u obzir **stavovi, interesi i prioriteti žrtava koje učestvuju u postupku**. Služba za učešće žrtava rukovodi sistemom za isplatu naknade zastupnicima žrtava.

Zastupnik **redovno obaveštava žrtve** o odvijanju postupka i **traži da iznesu svoje stavove i ukažu na probleme** u vezi sa postupkom u cilju upoznavanja sudija sa iznetim stavovima i spornim tačkama.

Prilikom zastupanja grupe žrtava, zastupnik žrtava može:

- da prisustvuje pretresima i da podnosi usmene i pismene podneske i ispituje svedoke, kada god panel smatra da to nalaže zaštita ličnih interesa i prava žrtava;
- da po odluci sudskog panela ima pristup materijalima koji su mu potrebni kako bi zastupao grupu žrtava;
- da ima pravo na uvodno i završno izlaganje na suđenju,
- da zahteva da sudski panel izda nalog da se podnesu dokazi i saslušaju svedoci na okolnost posledica krivičnih dela na žrtve koje učestvuju u postupku, ukoliko ti aspekti nisu adekvatno predloženi tokom postupka.

Po okončanju suđenja, sudski panel može da donese odluku o šteti, gubitku ili povredi koje su pretrpele žrtve. Ta odluka može da bude osnova za utvrđivanje odštete.

IMENIK BRANILACA I ZASTUPNIKA

Dana 6. novembra 2017, sekretar je usvojio Direktivu o braniocima i zastupnicima, po odobrenju predsednika a nakon konsultacija sa sudijama Specijalizovanih veća Kosova.

Direktivom se reguliše ispunjavanje uslova potrebnih za upis u imenik branilaca i zastupnika, tekuće obaveze branilaca i zastupnika upisanih u imenik kao i modaliteti povlačenja i brisanja iz imenika. Služba za učešće žrtava vodi imenik zastupnika koji imaju pravo da zastupaju grupu žrtava pred Specijalizovanim većima ("imenik zastupnika žrtava").

Samo zastupnici koji su upisani u imenik imaju pravo zastupanja grupe žrtava pred Specijalizovanim većima.

Uslovi za upis u imenik zastupnika su:

- dokazana stručnost i iskustvo u oblasti domaćeg i/ili međunarodnog krivičnog prava i postupka;
- najmanje deset (10) godina, a za postupanje u svojstvu kozastupnika najmanje sedam (7) godina dokazanog relevantnog iskustva stečenog u svojstvu branioca ili zastupnika žrtava, tužioca ili sudije, odnosno stečenog u sličnom svojstvu u krivičnim postupcima; uključujući, za upis u imenik zastupnika žrtava, najmanje pet (5) godina relevantnog iskustva u krivičnim predmetima u kojima je bilo žrtava, uključujući osetljive žrtve;

- članstvo u nacionalnoj advokatskoj komori ili sličnoj instituciji ili rad u svojstvu sudije ili tužioca koji podleže nadzoru nadležnih tela sve vreme dok su upisani u imenik branilaca i zastupnika;
- pismeno i usmeno vladanje jednim od službenih jezika Specijalizovanih veća (albanski, srpski, engleski);
- da podnosilac zahteva nije oglašen krivim u krivičnom postupku niti drugačije disciplinski sankcionisan u disciplinskom postupku protiv njega pred domaćom ili međunarodnom institucijom,
- da u obavljanju profesionalne delatnosti podnosilac zahteva nije postupao na način koji je nepošten ili nečastan, koji nanosi štetu vršenju pravosuđa ili je verovatno da će umanjiti poverenje javnosti u Specijalizovana veća ili vršenje pravosuđa, te na drugi način naneti štetu ugledu Specijalizovanih veća.

U slučajevima kada se protiv kandidata vode postupci, istrage ili upiti, odluke o upisu u imenik se odlažu sve do konačnog ishoda postupaka koji su u toku.

KAKO PODNETI ZAHTEV